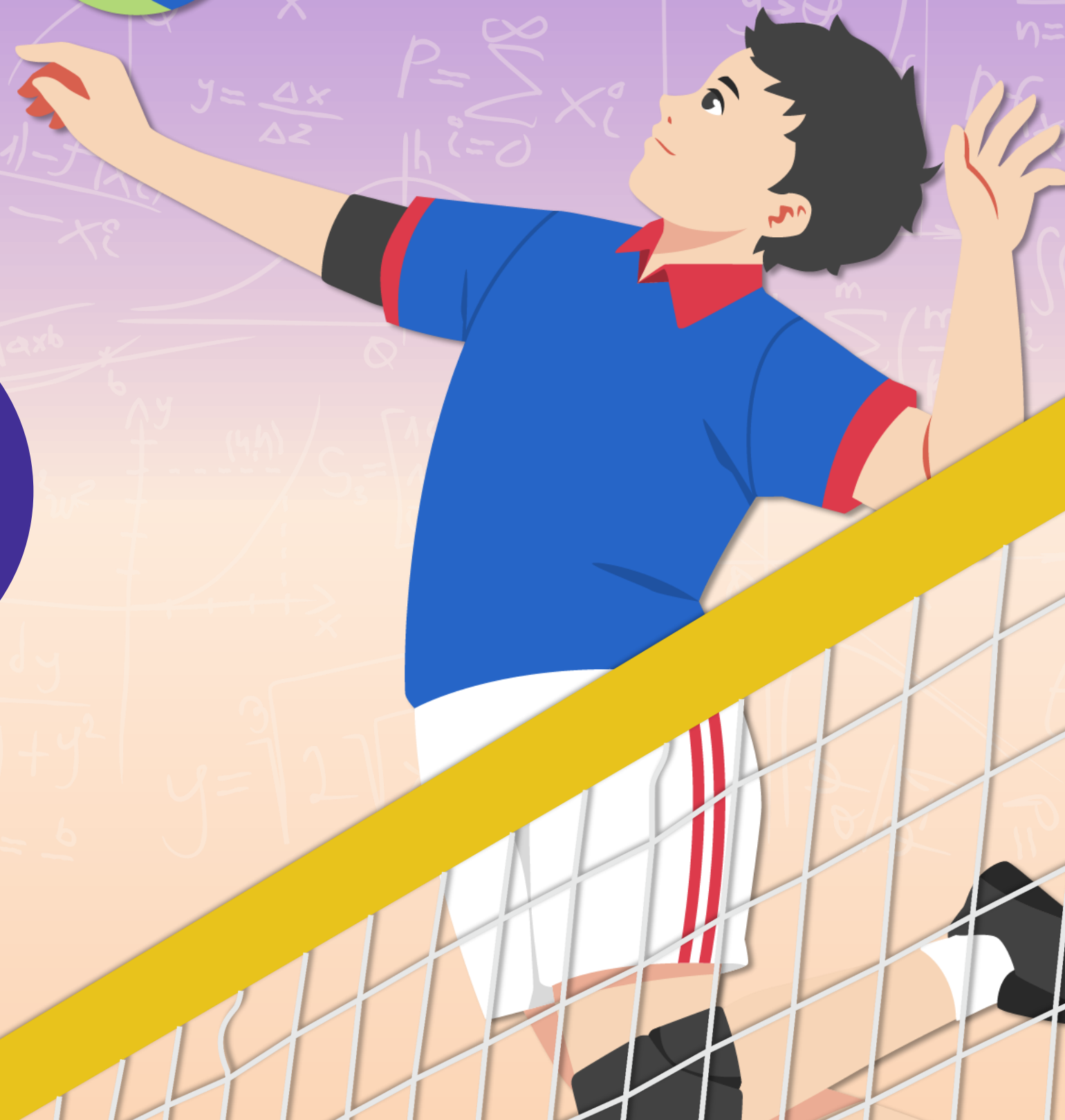

รายวิชา คณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค23101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 5 กราฟของฟังก์ชันกำลังสอง

เรื่อง พาราโบลาที่กำหนดด้วย
สมการ $y = ax^2 + bx + c$ เมื่อ $a \neq 0$

ครูผู้สอน ครูเกียรติศักดิ์ แสงทอง

พาราโบลาที่กำหนดด้วย
สมการ $y = ax^2 + bx + c$
เมื่อ $a \neq 0$

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเปลี่ยนสมการพาราโบลา
ในรูป $y = ax^2 + bx + c$ ให้อยู่ในรูป
 $y = a(x - h)^2 + k$ เมื่อ a, b, c, h, k
เป็นค่าคงตัว และ $a \neq 0$ ได้

เฉลยแบบฝึกหัด 6

เรื่อง กราฟของ $y = a(x - h)^2 + k$

เมื่อ $a \neq 0$

$$y = a(x - h)^2 + k$$

ค่า a

ถ้า $a > 0$ กราฟจะเป็นพาราโบลาหงาย มีจุดต่ำสุดคือ (h, k)

ถ้า $a < 0$ กราฟจะเป็นพาราโบลาคว่ำ มีจุดสูงสุดคือ (h, k)

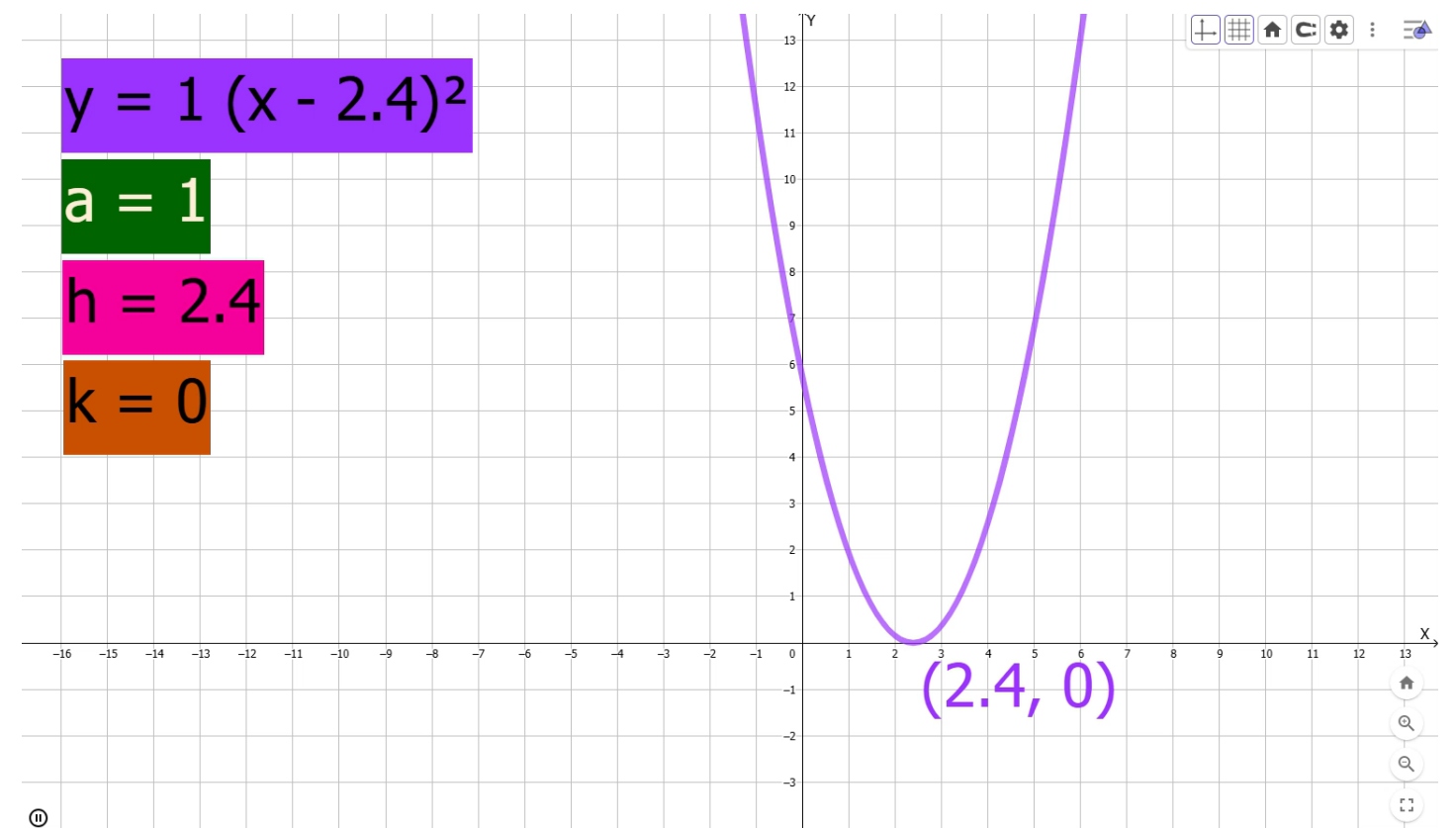
ค่า h

กราฟจะเลื่อนขนานตามแนวแกน X เป็นระยะ $|h|$ หน่วย

ถ้า $h > 0$ กราฟจะเลื่อนขนานไปทางขวาของแกน Y

ถ้า $h < 0$ กราฟจะเลื่อนขนานไปทางซ้ายของแกน Y

และ $x = h$ เป็นแกนสมมาตรของพาราโบลา จุดต่ำสุดหรือจุดสูงสุดมีพิกัดที่หนึ่งเป็น h

$$y = a(x - h)^2 + k$$

ค่า a

ถ้า $a > 0$ กราฟจะเป็นพาราโบลาหงาย มีจุดต่ำสุดคือ (h, k)

ถ้า $a < 0$ กราฟจะเป็นพาราโบลาคว่ำ มีจุดสูงสุดคือ (h, k)

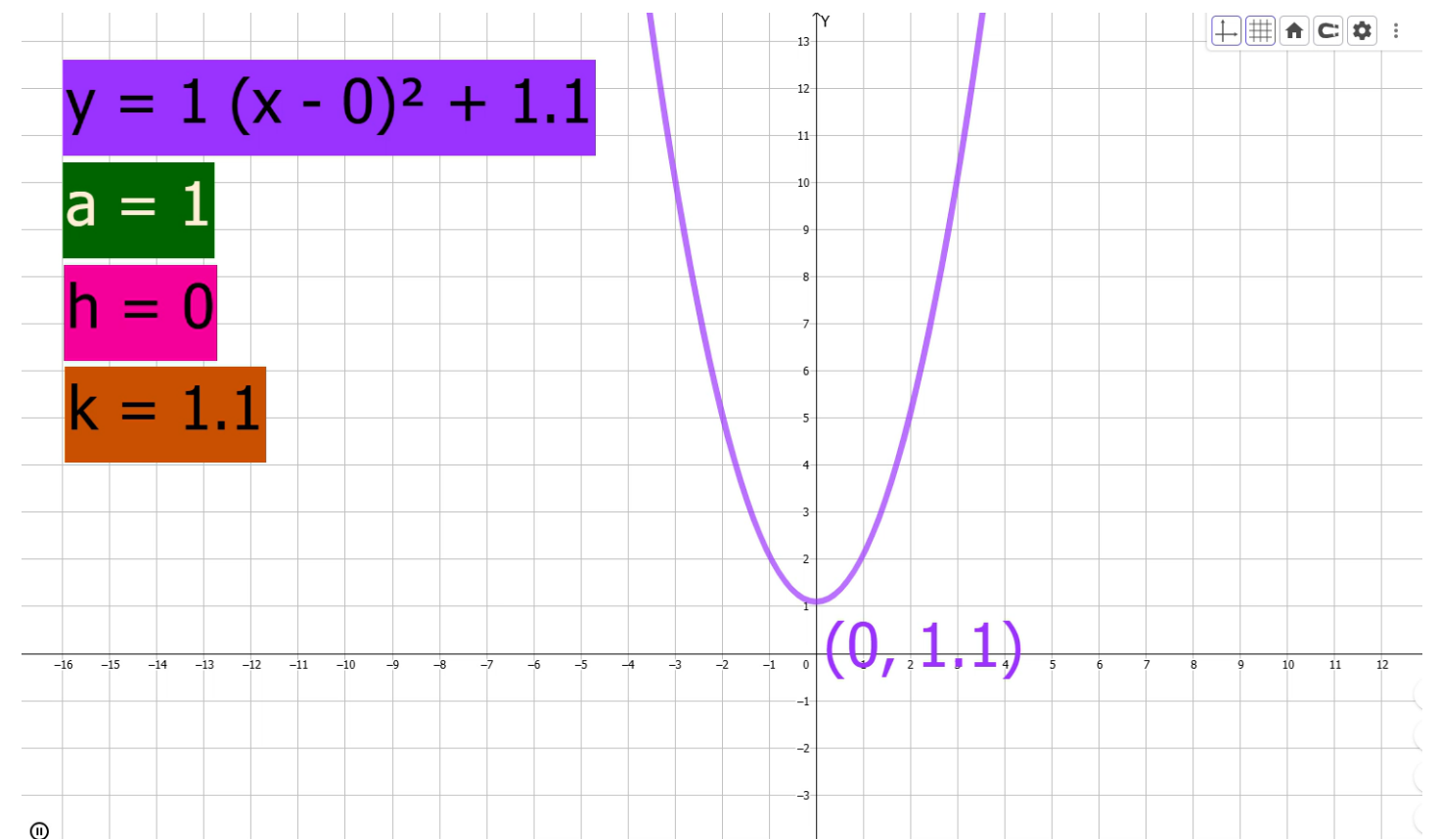
ค่า k

กราฟจะเลื่อนขนานตามแนวแกน Y เป็นระยะ $|k|$ หน่วย

ถ้า $k > 0$ กราฟจะเลื่อนขนานไปข้างบนของแกน X

ถ้า $k < 0$ กราฟจะเลื่อนขนานลงข้างล่างของแกน X

และ $y = k$ เป็นค่าต่ำสุดหรือค่าสูงสุด จุดต่ำสุดหรือจุดสูงสุดมีพิกัดที่สองเป็น k

ให้ a, b, c, h และ k เป็นค่าคงตัว โดยที่ $a \neq 0$

$$y = ax^2 + bx + c \quad \longrightarrow \quad y = a(x - h)^2 + k$$

เป็นสมการพาราโบลา

สามารถบอกได้ว่าเป็นพาราโบลาคว่ำหรือหงาย

โดยพิจารณาจากค่า a

แต่ไม่สามารถบอกรายละเอียดอื่นได้

เป็นสมการพาราโบลา

สามารถบอกได้ว่าเป็นพาราโบลาคว่ำหรือหงาย

โดยพิจารณาจากค่า a

และมีจุดยอดอยู่ที่ (h, k)

ตัวอย่าง 1 จงเขียนกราฟของสมการ $y = 3x^2 - 6x + 5$

วิธีทำ เขียนสมการให้อยู่ในรูป $y = a(x - h)^2 + k$ ได้ดังนี้

$$y = 3x^2 - 6x + 5$$

$$= 3(x^2 - 2x) + 5$$

$$= 3\{[x^2 - 2(x)(1) + 1^2] - 1^2\} + 5$$

$$= 3[(x - 1)^2 - 1] + 5$$

$$= 3(x - 1)^2 - 3(1) + 5$$

$$= 3(x - 1)^2 + 2$$

ตัวอย่าง 1 จงเขียนกราฟของสมการ $y = 3x^2 - 6x + 5$

$$y = 3x^2 - 6x + 5 \quad \longrightarrow \quad y = 3(x - 1)^2 + 2$$

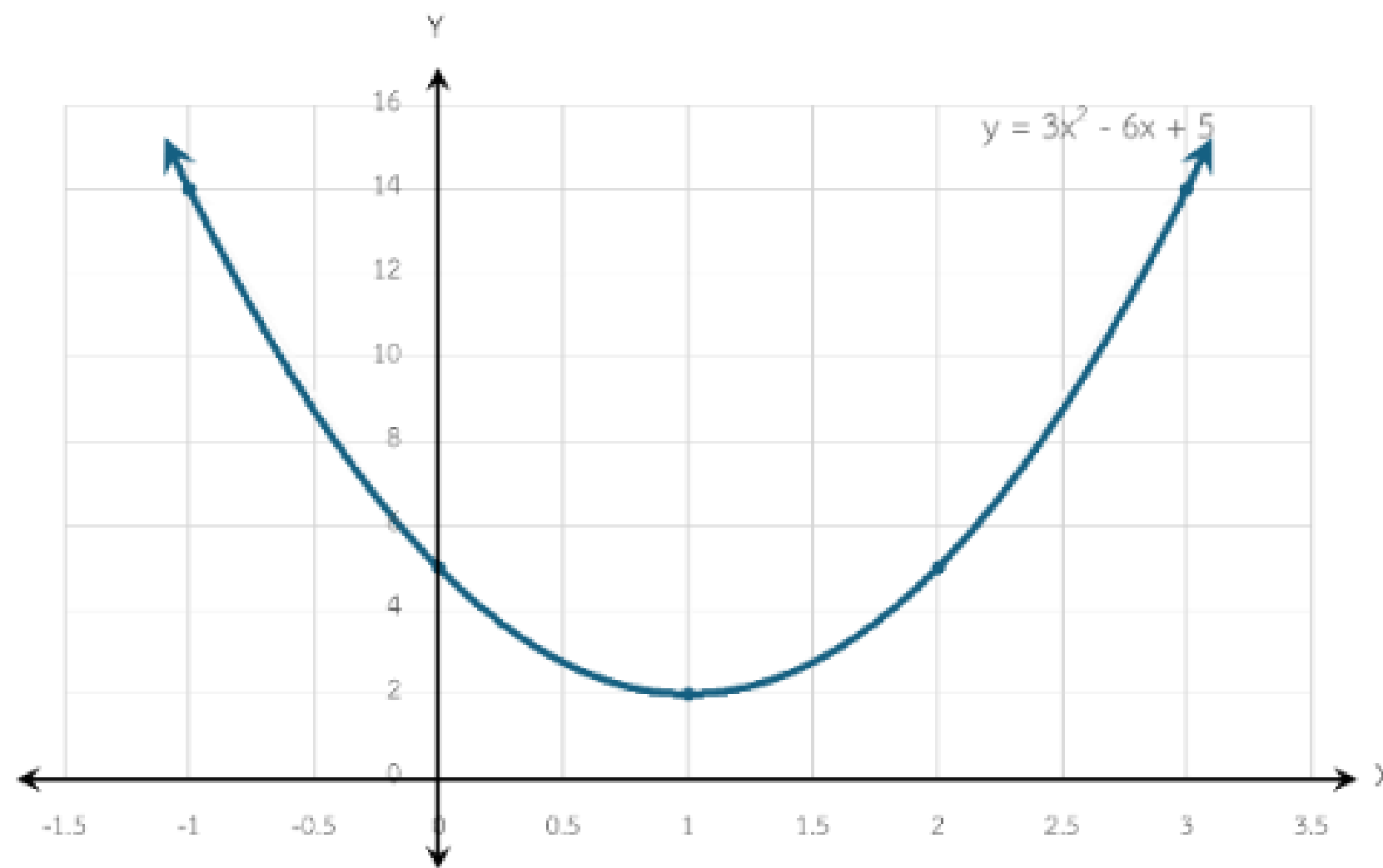
- 1) เนื่องจาก $a > 0$ นั่นคือ กราฟเป็นพาราโบลาหงาย
- 2) จุดต่ำสุดของกราฟคือ $(h, k) = (1, 2)$
- 3) แกนสมมาตร คือ $x = 1$
- 4) ค่าต่ำสุดของ y คือ 2
- 5) หาพิกัดของจุดต่าง ๆ ที่อยู่บนข้างเดียวกันของแกนสมมาตร

x	-1	0	1
$y = 3(x - 1)^2 + 2$	14	5	2

x	1	2	3
$y = 3(x - 1)^2 + 2$	2	5	14

ตัวอย่าง 1 จงเขียนกราฟของสมการ $y = 3x^2 - 6x + 5$

$$y = 3x^2 - 6x + 5 \quad \longrightarrow \quad y = 3(x - 1)^2 + 2$$

ตัวอย่าง 2 จงเขียนกราฟของสมการ $y = -2x^2 - 12x - 17$

วิธีทำ เขียนสมการให้อยู่ในรูป $y = a(x - h)^2 + k$ ได้ดังนี้

$$y = -2x^2 - 12x - 17$$

$$= -2(x^2 + 6x) - 17$$

$$= -2\{[x^2 + 2(x)(3) + 3^2] - 3^2\} - 17$$

$$= -2[(x + 3)^2 - 9] - 17$$

$$= -2(x + 3)^2 - (-2)(9) - 17$$

$$= -2(x + 3)^2 + 1$$

ตัวอย่าง 2 จงเขียนกราฟของสมการ $y = -2x^2 - 12x - 17$

$$y = -2x^2 - 12x - 17 \longrightarrow y = -2(x + 3)^2 + 1$$

1) เนื่องจาก $a < 0$ นั่นคือ กราฟเป็นพาราโบลาคว่ำ

2) จุดสูงสุดของกราฟคือ $(h, k) = (-3, 1)$

3) แกนสมมาตร คือ $x = -3$

4) ค่าสูงสุดของ y คือ 1

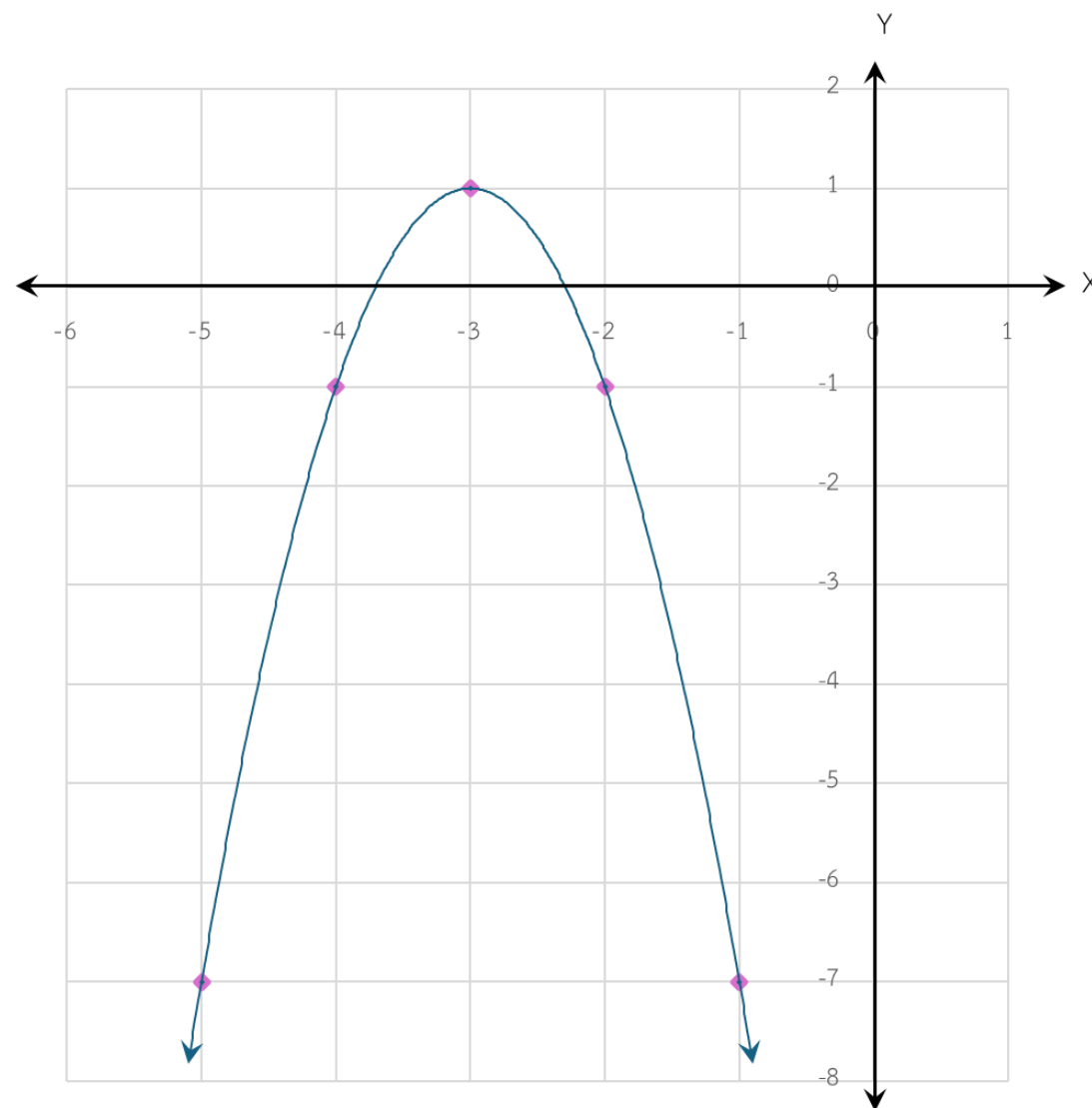
5) หาพิกัดของจุดต่าง ๆ ที่อยู่บนข้างเดียวกันของแกนสมมาตร

x	-5	-4	-3
$y = 3(x - 1)^2 + 2$	-7	-1	1

x	-3	-2	-1
$y = 3(x - 1)^2 + 2$	1	-1	-7

ตัวอย่าง 2 จงเขียนกราฟของสมการ $y = -2x^2 - 12x - 17$

$$y = -2x^2 - 12x - 17 \quad \longrightarrow \quad y = -2(x + 3)^2 + 1$$

เทคนิคในการหาค่า h และ k

ตัวอย่าง 1 จงเขียนกราฟของสมการ $y = 3x^2 - 6x + 5$

$$y = 3x^2 - 6x + 5 \quad \longrightarrow \quad y = 3(x - 1)^2 + 2$$

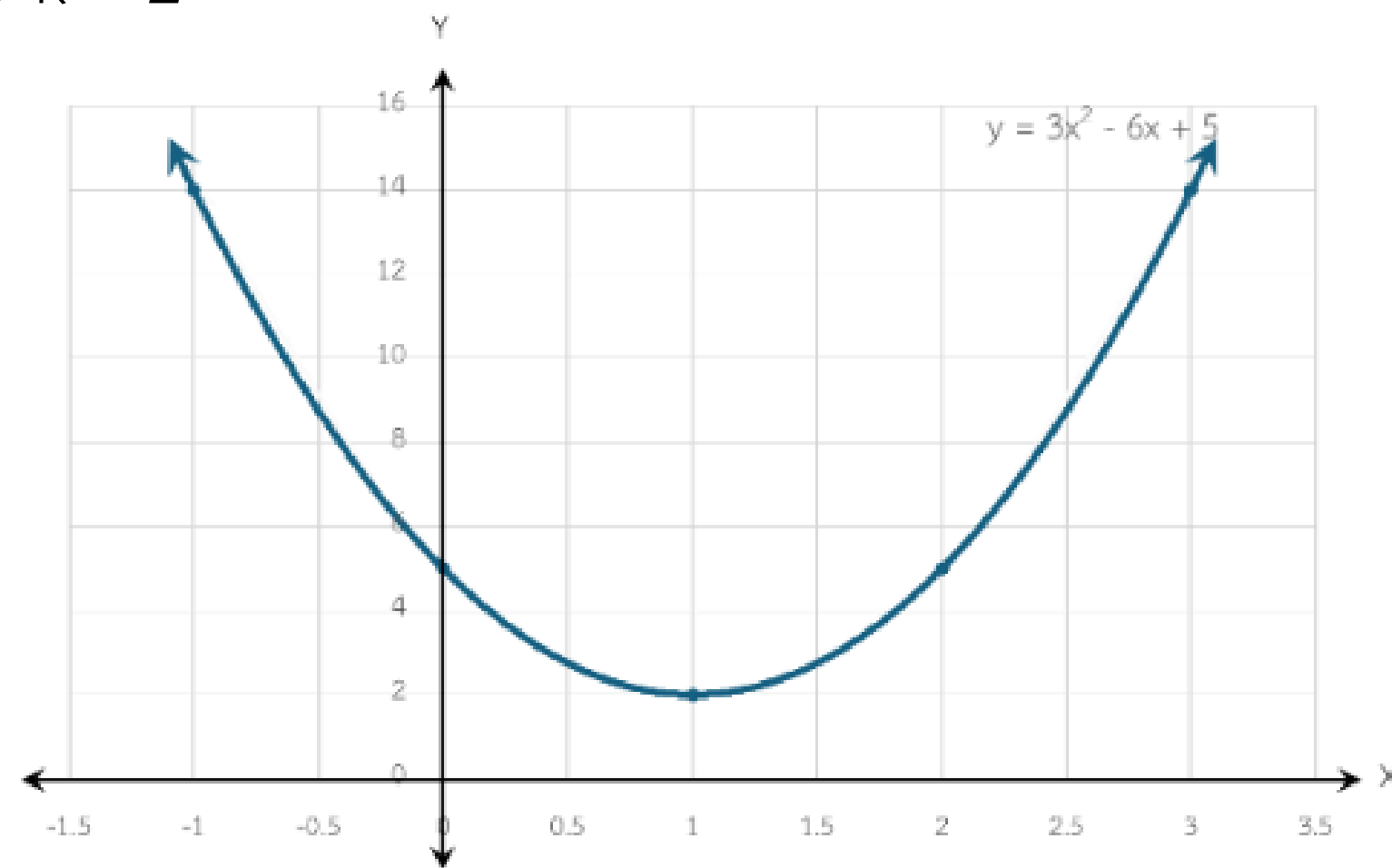
$$a = 3, b = -6 \text{ และ } c = 5$$

$$a = 3, h = 1 \text{ และ } k = 2$$

$$(h, k) = (1, 2)$$

$$\begin{aligned} h &= -\frac{b}{2a} \\ &= -\frac{(-6)}{2(3)} \\ &= 1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} k &= f(h) \\ &= f(1) \\ &= 3(1)^2 - 6(1) + 5 \\ &= 2 \end{aligned}$$

เทคนิคในการหาค่า h และ k

ตัวอย่าง 2 จงเขียนกราฟของสมการ $y = -2x^2 - 12x - 17$

$$y = -2x^2 - 12x - 17 \quad \longrightarrow \quad y = -2(x + 3)^2 + 1$$

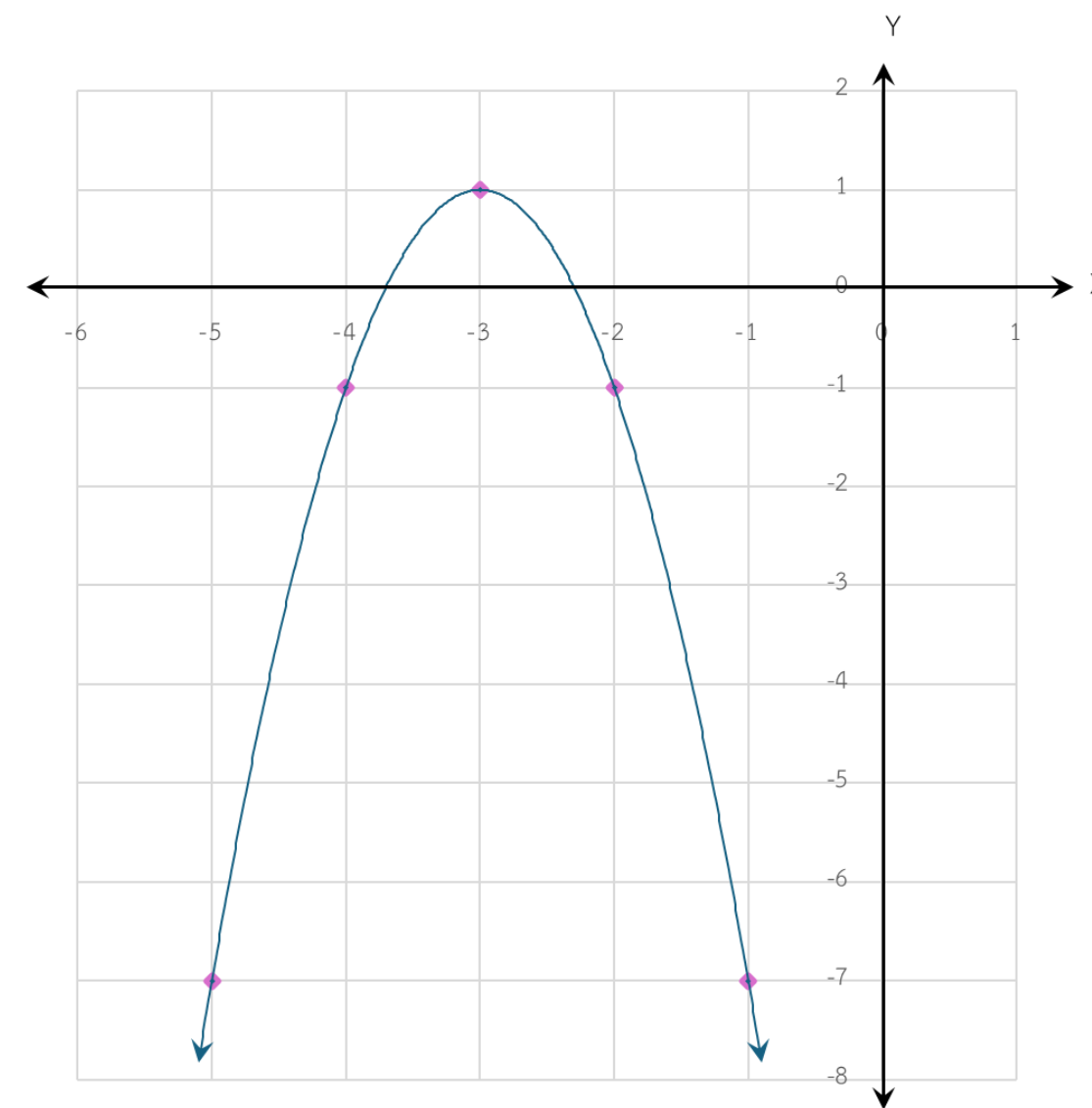
$$a = -2, b = -12 \text{ และ } c = -17$$

$$a = -2, h = -3 \text{ และ } k = 1$$

$$\begin{aligned} h &= -\frac{b}{2a} \\ &= -\frac{(-12)}{2(-2)} \\ &= -3 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} k &= f(h) \\ &= f(-3) \\ &= 2(-3)^2 - 12(-3) - 17 \\ &= 1 \end{aligned}$$

$$(h, k) = (-3, 1)$$

ให้ a, b, c, h และ k เป็นค่าคงตัว โดยที่ $a \neq 0$

$$y = ax^2 + bx + c \quad \longrightarrow \quad y = a(x - h)^2 + k$$

ใช้สูตรกำลังสองสมบูรณ์
ในการจัดรูป

เป็นสมการพาราโบลา

สามารถบอกได้ว่าเป็นพาราโบลาคว่ำหรือหงาย

โดยพิจารณาจากค่า a

แต่ไม่สามารถบอกรายละเอียดอื่นได้

เป็นสมการพาราโบลา

สามารถบอกได้ว่าเป็นพาราโบลาคว่ำหรือหงาย

โดยพิจารณาจากค่า a

และมีจุดยอดอยู่ที่ (h, k)

$$h = -\frac{b}{2a}$$

$$k = f(h)$$

แบบฝึกหัด 7 : กราฟของ $y = ax^2 + bx + c$ เมื่อ $a \neq 0$
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง กราฟของฟังก์ชันกำลังสอง
รายวิชา คณิตศาสตร์ รหัสวิชา ค23101 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ให้นักเรียนเขียนกราฟของสมการต่อไปนี้

1) $y = x^2 + 6x + 8$

2) $y = -x^2 - 4x - 2$

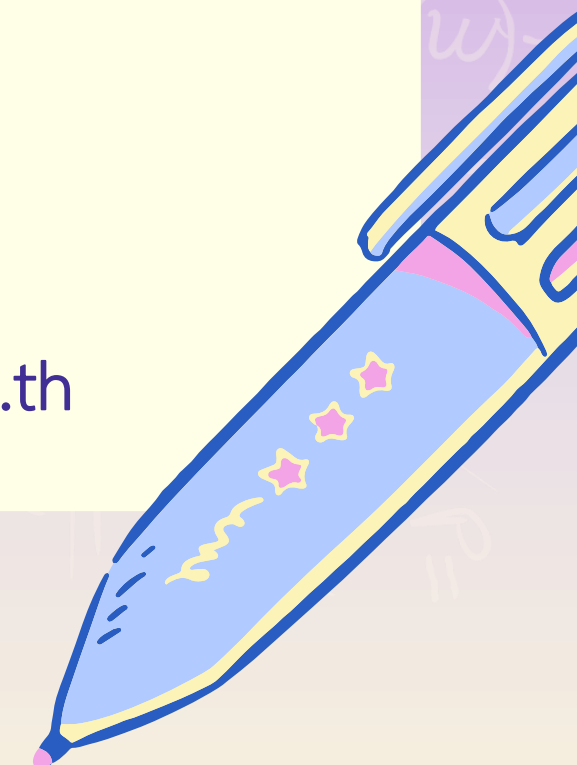
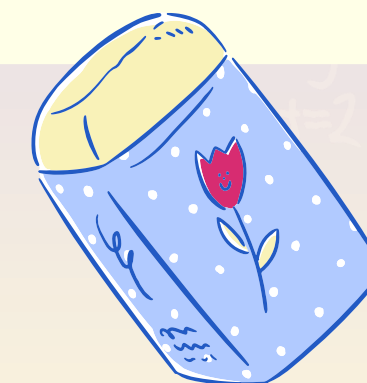
แบบฝึกหัด 7

เรื่อง กราฟของ

$$y = ax^2 + bx + c$$

เมื่อ $a \neq 0$

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

2. จงพิจารณาแต่ละสมการต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม โดยไม่ต้องเขียนกราฟ

สมการที่ 1 : $y = x^2 - 6x$

สมการที่ 2 : $y = -x^2 - 6x$

สมการที่ 3 : $y = -x^2 + 6x - 5$

สมการที่ 4 : $y = 2x^2 + 5x + 2$

- 1) กราฟเป็นพาราโบลาคว่ำหรือพาราโบลาหงาย
- 2) จุดต่ำสุดหรือจุดสูงสุดของกราฟเป็นจุดใด
- 3) ค่าต่ำสุดหรือค่าสูงสุดของ y เป็นเท่าใด
- 4) เส้นตรงใดเป็นแกนสมมาตร
- 5) กราฟตัดแกน X และแกน Y ที่จุดใด

แบบฝึกหัด 7

เรื่อง กราฟของ

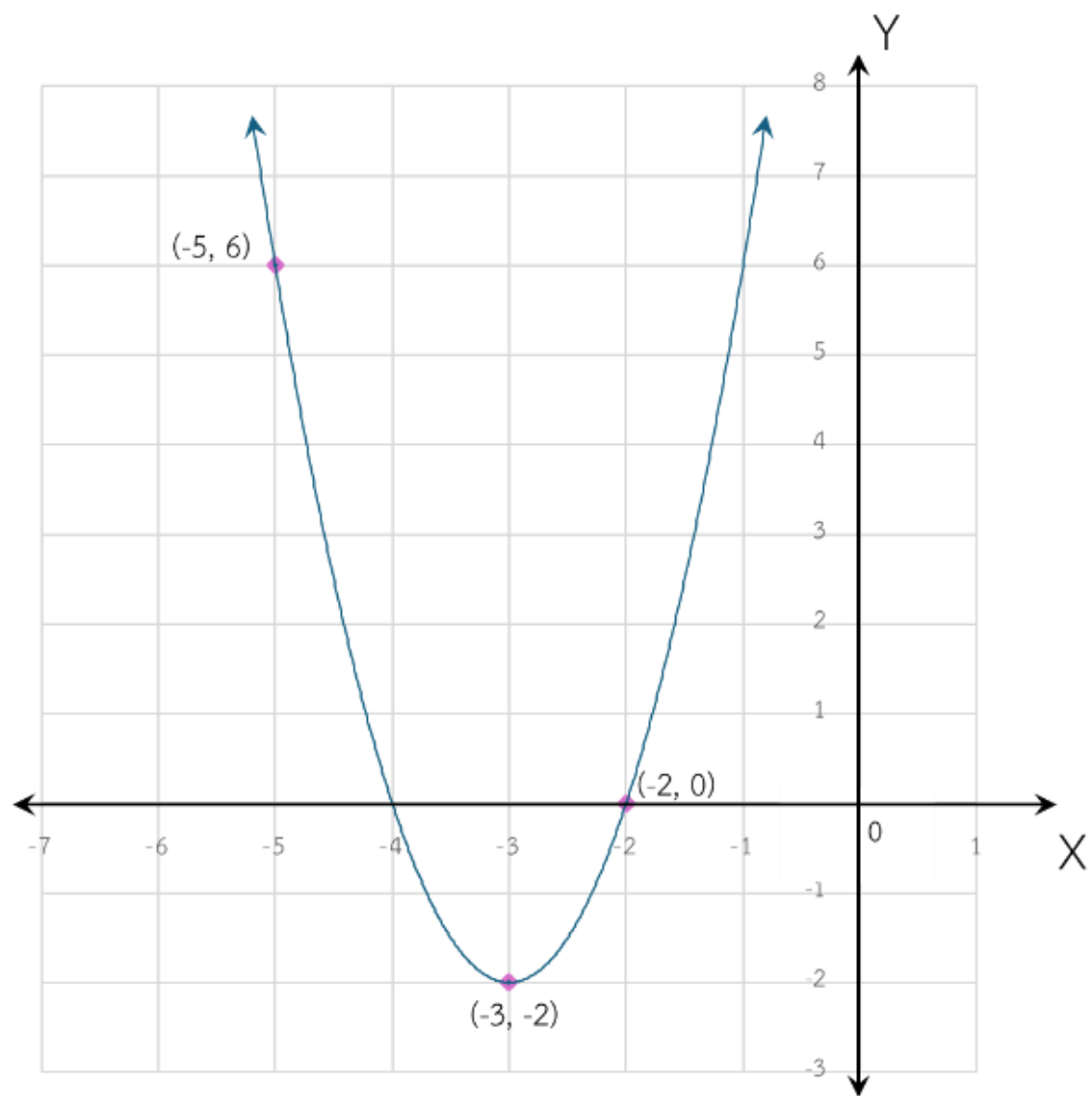
$$y = ax^2 + bx + c$$

เมื่อ $a \neq 0$

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

3. กราฟของพาราโบลาที่ผ่านจุด $(-5, 6)$, $(-3, -2)$ และ $(-2, 0)$
ตั้งรูป มีสมการเป็นอย่างไร จงเขียนสมการของพาราโบลานั้น
ให้อยู่ในรูป $y = ax^2 + bx + c$

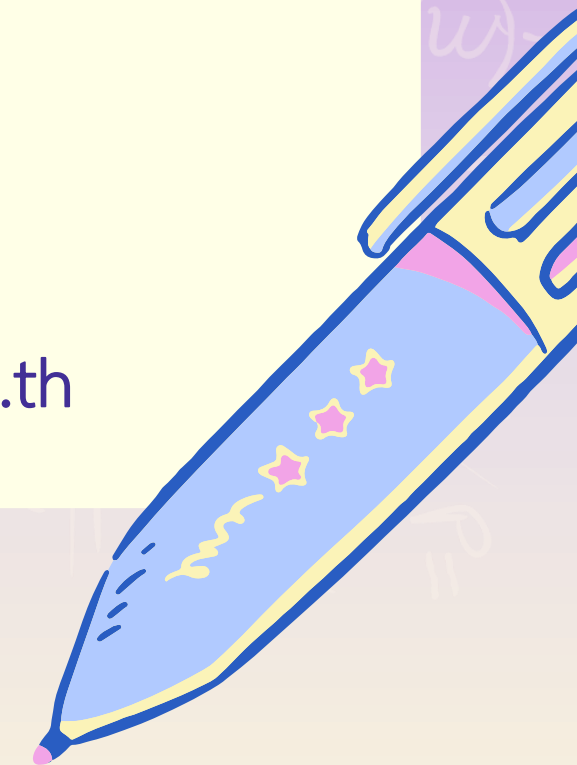
แบบฝึกหัด 7

เรื่อง กราฟของ

$$y = ax^2 + bx + c$$

เมื่อ $a \neq 0$

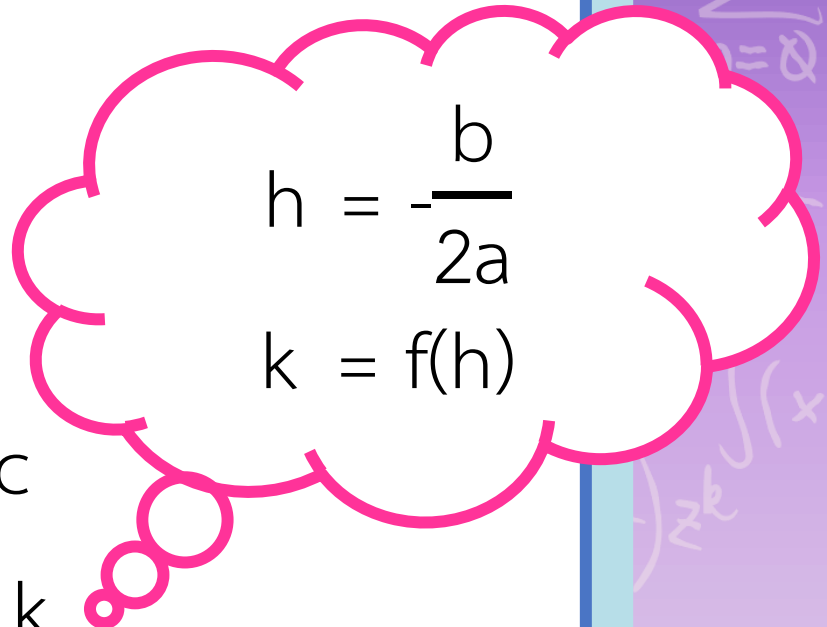
สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

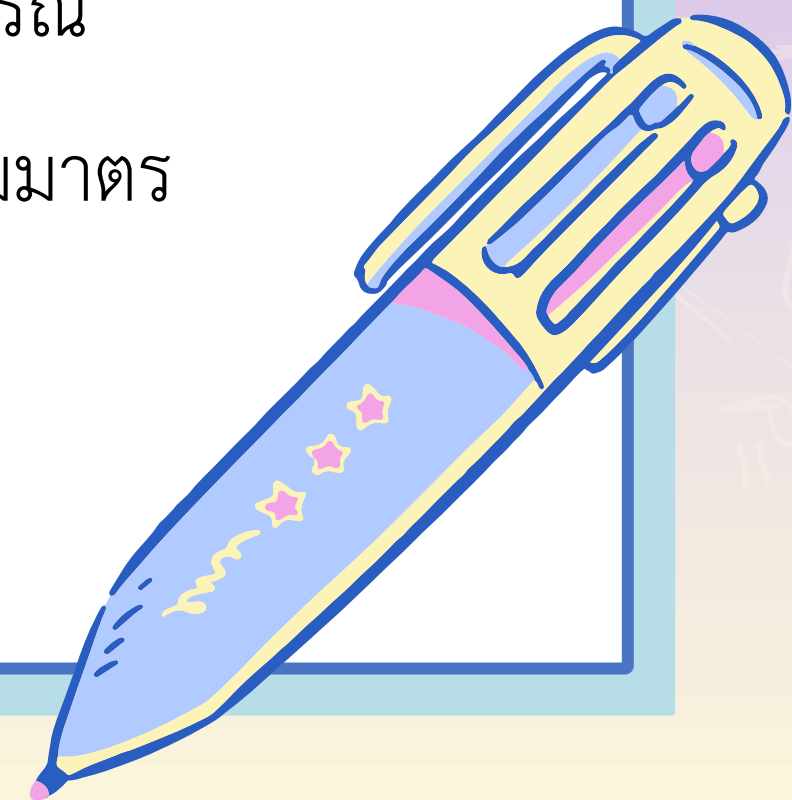
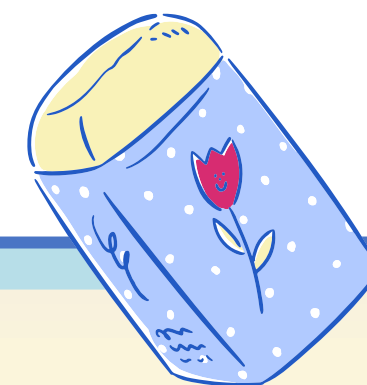

สรุป... กราฟของสมการ $y = ax^2 + bx + c$

เมื่อ $a \neq 0$

$$h = -\frac{b}{2a}$$
$$k = f(h)$$

การบอกลักษณะของพาราโบลาที่กำหนดด้วยสมการ $y = ax^2 + bx + c$ เมื่อ a , b และ c เป็นค่าคงตัว และ $a \neq 0$ ทำได้โดยการเขียนสมการดังกล่าวให้อยู่ในรูป $y = a(x - h)^2 + k$ เมื่อ h , k เป็นค่าคงตัว และ $a \neq 0$ โดยการทำบางส่วนของสมการให้เป็นกำลังสองสมบูรณ์ ซึ่งช่วยบอกลักษณะของกราฟ จุดสูงสุดหรือจุดต่ำสุด ค่าสูงสุดหรือค่าต่ำสุด และแกนสมมาตร จะทำให้เขียนกราฟของ $y = ax^2 + bx + c$ ได้สะดวกขึ้น

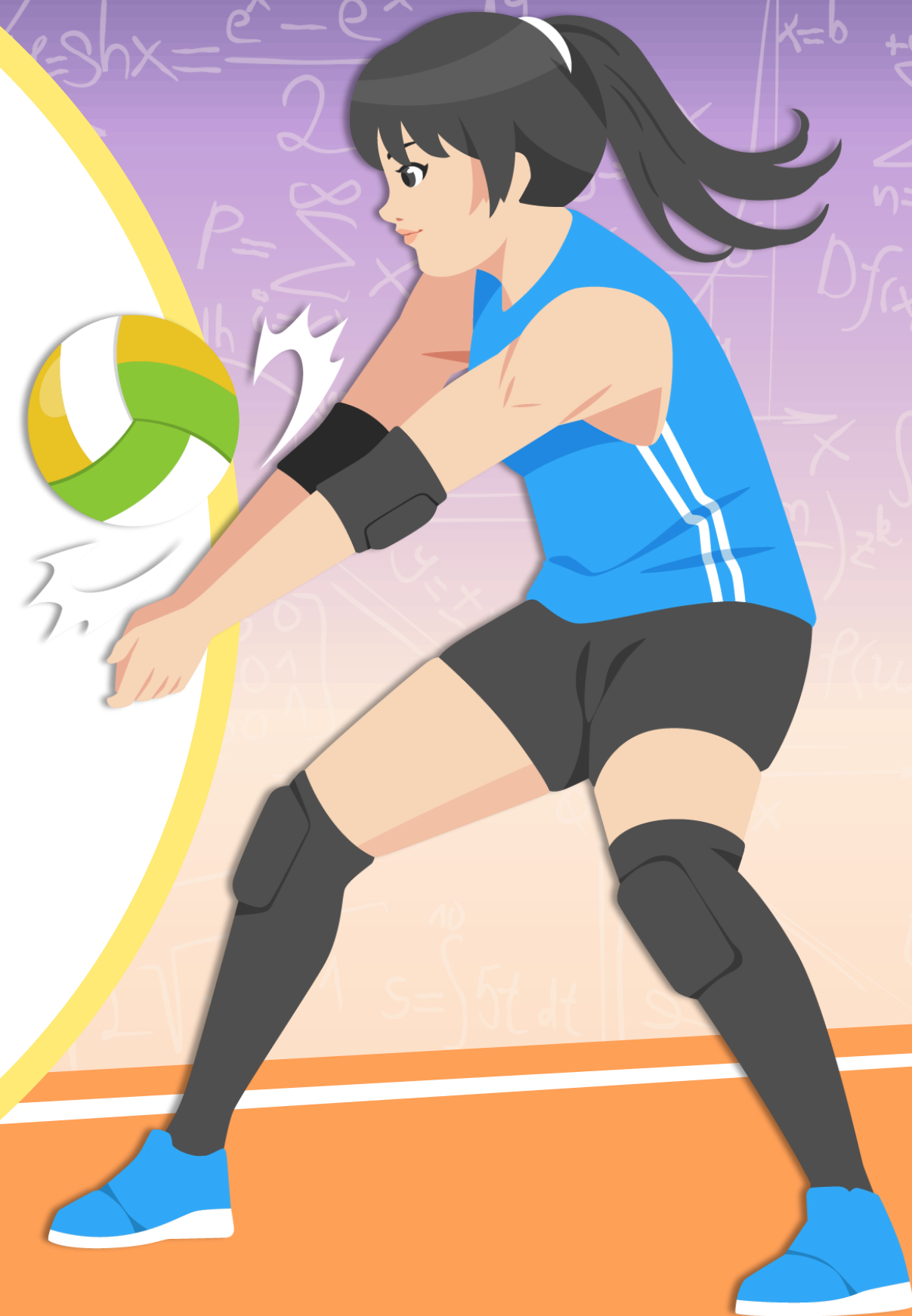

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับ
กราฟของฟังก์ชันกำลังสอง

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่โรงเรียนปลายทาง ต้องเตรียม

- แบบฝึกหัด 8 : โจทย์ปัญหา
เกี่ยวกับกราฟของฟังก์ชัน
กำลังสอง

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

